

Helgeland Kraft AS

Deltakende kommuner

Prosjektplan for eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon

1 FAKTA OM OPPDRAGET

FORMÅL

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å belyse eierstyringen og ledelsen av konsernet Helgeland Kraft AS.

PROBLEMSTILLINGER

Del 1: Problemstilling eierskapskontroll i den enkelte kommune

- Utøver NN kommune sin eierstyring av Helgeland Kraft AS i samsvar med lovverk, føringer og anbefalte prinsipper for god eierstyring?

Del 2: Problemstillinger om felles eierutøvelse

- Utøver eierne i fellesskap eierstyring i samsvar med lovverk, føringer og anbefalte prinsipper for god eierstyring?
- Hvordan har endringer i konsernstrukturen påvirket kommunenes styringsmuligheter?

Del 3: Problemstillinger forvaltningsrevisjon av Helgeland Kraft AS

- I hvilken grad har konsernledelsen i Helgeland Kraft AS etablert styringslinjer og informasjonsrutiner som bidrar til god informasjonsflyt?
- I hvilken grad følger styret opp sitt ansvar i henhold til aksjeloven?
- I hvilken grad følges eierstrategien opp i konsernet?

TIDS- OG RESSURSBRUK

Timeforbruk: Del 1 beregnes til 30 timer per kommune. Del 2 og 3 beregnes anslagsvis til 700 timer som fordeles på kommunene som deltar. Et forslag til fordeling av timer er etter eierbrøk eller en kombinasjon med et fast timetall i bunnen og resterende som fordeling etter eierbrøk. Eventuelle endringer i problemstillinger kan gjøre det aktuelt å revurdere timeforbruket.

Rapport til sekretær: Ca. 6 måneder etter at siste kommune har besluttet prosjektplanen.

OPPDRAGSANSVARLIG REVISOR

Oppdragsansvarlig revisor: Margrete Haugum, Revisjon Midt-Norge SA

Mobil: 952 33 007

margrete.haugum@revisjonmidt norge.no

2 MANDAT

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Alstahaug kommune ba den 19.09.2025, sak 19/2025 om at det ble utarbeidet en fullstendig prosjektplan til en eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av Helgeland Kraft AS, på basis av de innspill og kommentarer som framkom i møtet. Det framgår av saken at kommunene Sømna, Brønnøy, Vega, Vevelstad, Herøy, Alstahaug, Leirfjord og Dønna har eierskapskontroll av Helgeland Kraft i sine planer for eierskapskontroll, men ikke forvaltningsrevisjon av selskapets virksomhet.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

Helgeland Kraft AS produserer fornybar energi og leverer nett til hele Helgeland. I tillegg selger selskapet strøm til husholdninger og bedrifter i hele landet¹. Selskapet eies av 14 kommuner på Helgeland. Eierkommunene og deres eierandeler framgår av tabell 1.

Tabell 1. Oversikt over eiere og eierandeler i Helgeland Kraft AS, samt sekretariatsselskap og revisor for kommunene

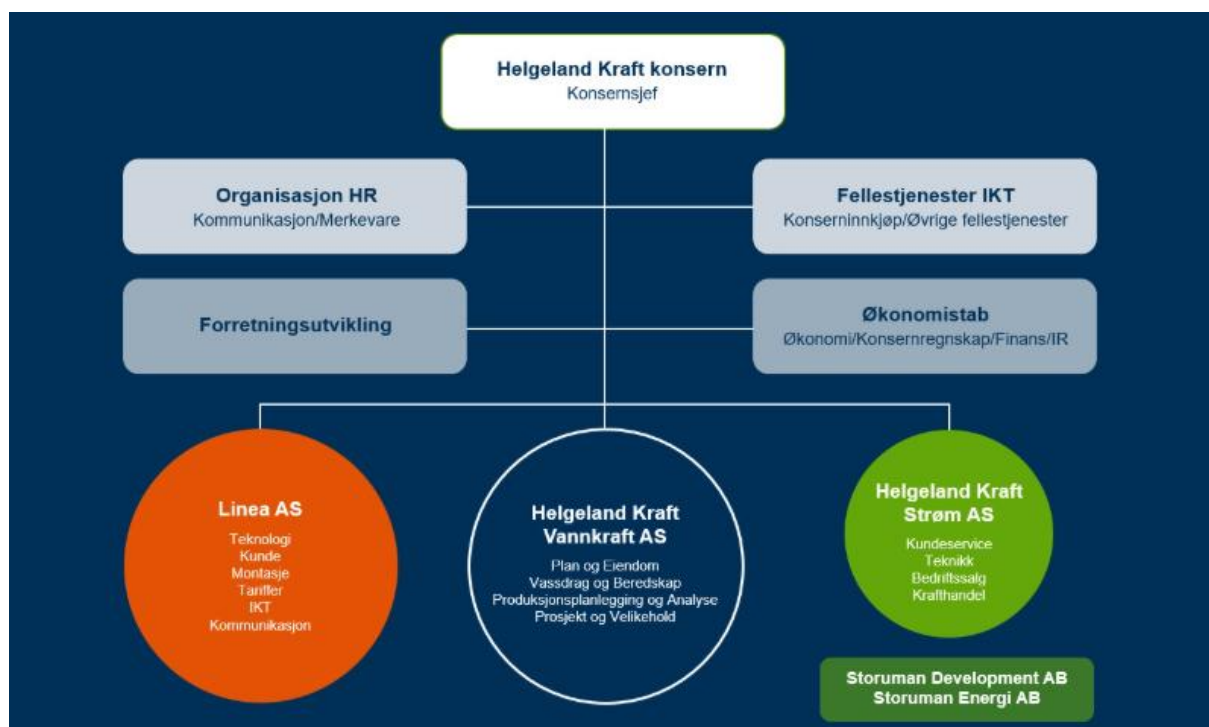
Kommune	Eierandel i prosent	Sekretariatsselskap	Revisor
Rana	26,846	KonSek	Deloitte
Vefsn	18,289	KonSek	Revisjon Midt-Norge
Alstahaug	10,123	Se-Kon	Revisjon Midt-Norge
Brønnøy	9,564	Se-Kon	Revisjon Midt-Norge
Hemnes	6,991	KonSek	KomRev Nord
Nesna	4,586	KonSek	Revisjon Midt-Norge
Dønna	4,362	Se-Kon	Revisjon Midt-Norge
Herøy	3,803	Se-Kon	Revisjon Midt-Norge
Leirfjord	3,244	Se-Kon	Revisjon Midt-Norge
Sømna	3,188	Se-Kon	Revisjon Midt-Norge
Vega	2,852	Se-Kon	Revisjon Midt-Norge
Grane	2,461	KonSek	Revisjon Midt-Norge
Hattfjelldal	2,461	KonSek	Revisjon Midt-Norge
Vevelstad	1,23	Se-Kon	Revisjon Midt-Norge

Kilde: www.proff.no

¹ [Om oss | Konsern](#)

Helgeland Kraft AS sitt vedtektsfestede formål er å eie samtlige aksjer og forvalte eierskapet i Helgeland Kraft Vannkraft AS, Helgeland Kraft Nett AS, Helgeland Kraft Strøm AS, å eie aksjer og forvalte eierskapet i andre selskaper med naturlig tilknytning til slik virksomhet, samt yte lån og stille sikkerhet for selskaper som konsernet har eierposisjon i. Videre skal selskapet eie og forvalte fast eiendom.

En figur av konsernets struktur er hentet fra hjemmesiden til Helgeland Kraft AS.

Kilde: [Org.kart | Konsern](#)

Figur 1. Organisering av konsernet Helgeland Kraft AS

Selskapets mål er å være en aktiv verdiskaper. På selskapets hjemmeside står det at de har bedret forsyningssikkerhet og økt verdiskapning på Helgeland. Videre at selskapet de senere år har brukt flere hundre millioner kroner på nettopp dette arbeidet. ([Om Helgeland Kraft | Konsern](#))

Helgeland Kraft AS ble omdannet til et konsern i 2018. Bakgrunnen for konserndannelsen i energiselskap er energiloven (LOV-1990-06-29-50) som fra 2016 stilte krav er et selskapsmessig og funksjonelt skille for nettselskaper. Selskapsmessig skille innebærer etter § 4-6 at nettvirksomheten skal skilles fra virksomhet innen produksjon eller omsetning av elektrisk energi. Virksomhetene skal være organisert i selvstendige juridiske enheter.

Selskapene

Selskapet Helgeland Kraft AS er et morselskap som er eneste eier av fire datterselskap. Opplysningene om selskapene er hentet fra www.proff.no. Datterselskapene er:

- Helgeland Kraft Vannkraft AS
- Helgeland Kraft Utvikling AS
- Helgeland Kraft Strøm AS
- Linea AS

Helgeland Kraft AS ble etablert i 2016. Selskapet ledes av et styre på åtte styremedlemmer med Bjørn Snorre Laksforsmo som styreleder. Eivind Mikalsen er daglig leder i selskapet. Helgeland Kraft AS omsatte for 104 millioner kroner i 2024 og hadde en egenkapitalprosent på 43 prosent.

Helgeland Kraft Vannkraft AS ble etablert i 2016. Selskapet ledes av et styre på tre personer med Eivind Mikalsen som styreleder. Daglig leder er Torkil Nersund. Selskapet omsatte for 395 millioner i 2024 og hadde en egenkapitalprosent på 39,6 prosent.

Helgeland Kraft Utvikling AS ble etablert i 2023. Selskapet ledes av et styre på to personer med Eivind Mikalsen som styreleder. Daglig leder i selskapet er Joachim Karlsen. Selskapet omsatte for 3,8 millioner i 2024 og har en egenkapitalprosent på 81,2 prosent.

Helgeland Kraft Strøm AS ble etablert i 2016. Selskapet ledes av et styre på tre personer med Eivind Mikalsen som styreleder. Daglig leder i selskapet er Arild Inge Markussen. Selskapet hadde en omsetning på 839 millioner kroner i 2024 og en egenkapitalprosent på 33,7 prosent.

Linea AS ble etablert i 2016. Selskapet ledes av et styre på fem medlemmer og styreleder er Eivind Mikalsen. Selskapets daglige leder er Steinar Johansen Benum. Selskapets omsetning i 2024 var 743 millioner kroner. Selskapet har en egenkapitalprosent på 37,7 prosent. I følge brønnøysundregistrene skiftet Helgeland Kraft Nett AS navn til Linea AS i 2020.

Felles eierstrategi

I 2017 ble det utarbeidet en anbefaling til felles eierstrategi for Helgeland Kraft AS. Revisor kjenner ikke til innholdet i denne eierstrategien, men vurderer at den er relevant for eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av Helgeland Kraft AS.

I 2024 ble det satt i gang en revidering av felles eierstrategi og det foreligger et forslag datert 23. april 2025². Dette forslaget behandles i kommunestyrene i eierkommunene høsten 2025. Forslaget inneholder forventninger til selskapets utvikling i forhold til følgende punkter:

- Selskapsstrategi
- Investeringer, finansielle krav og føringer
- Forretningsområder – kjernevirksomhet og annen virksomhet
- Geografiske forretningsområder
- Kvalitet og effektivitet
- Bærekraft, klima og miljø
- Mangfold og inkludering
- Etikk og internkontroll
- Selskapets rolle i forhold til strukturendringer i regionen

I dokumentet Eierstrategi for Helgeland Kraft AS fra 23. april 2025 diskuteres eierstyringen i Helgeland Kraft AS (morselskapet) og ønske om eierstyring av datterselskapene med henvisning til formuleringer i vedtekter og aksjonæravtale. Forventninger til avkastning, utbytte og kapitalisering er et tema og spesielt utbyttepolitikken i selskapet. Eierdialog og styringsmodell er et eget tema og det lanseres etablering av et felles eierskapssekretariat som skal ha et særlig ansvar for dialogen mellom selskapets ledelse og eierkommunene.

² Eierstrategi for Helgeland Kraft AS, kommunedirektørenes anbefaling, 23. april 2025.

3 PROSJEKTDESIGN

Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av Helgeland Kraft AS er strukturert i tre deler.

1. Eierskapskontroll av den enkelte kommunes utøvelse av eierskapet
2. Eierskapskontroll av kommunenes felles eierutøvelse
3. Forvaltningsrevisjon av selskapet

Del 1 og 2 er eierskapskontroll. Del 1 er valgfri for kommunene. Del 2 om eierkommunenes felles eierutøvelse har en naturlig sammenheng med del 3 som er forvaltningsrevisjon av selskapet.

3.1 Problemstillinger

Revisor har utarbeidet problemstillingene under med bakgrunn i bestillingen fra Alstahaug kommune og erfaringer fra tidligere og pågående revisjoner av energiselskap. Ideen bak denne eierskapskontrollen og forvaltningsrevisjonen er å invitere de andre eierkommunene til et samarbeid. Det betyr at det må være en mulighet for de inviterte til å komme med innspill til eierskapskontrollen og forvaltningsrevisjonen. Innspillene vil bli vurdert i forbindelse med et endelig forslag til prosjektplan. Revisor vil måtte vurdere innspillene i forhold til mulighetene for revisjon (eksempelvis at det er mulig å framskaffe data) samt omfanget, slik at prosjektet er gjennomførbart innenfor rimelige tids- og ressursrammer.

Del 1: Problemstilling eierskapskontroll i den enkelte kommune

- Utøver NN kommune sin eierstyring av Helgeland Kraft AS i samsvar med lovverk, føringer og anbefalte prinsipper for god eierstyring?
 - Kommunestyret som eier
 - Eierens styringsdokumenter
 - Kommunikasjon mellom eierrepresentant og kommunestyret

Del 2: Problemstillinger om felles eierutøvelse

- Utøver eierne i fellesskap eierstyring i samsvar med lovverk, føringer og anbefalte prinsipper for god eierstyring?
 - Blir generalforsamlingen gjennomført i samsvar med aksjelovens bestemmelser?
 - Hvordan sørger eierne for at valg av styrene skjer i samsvar med anbefalte prinsipper for god eierstyring og aksjeloven?
 - Har eierkommunene tydelige målsettinger med sitt eierskap i Helgeland Kraft AS?
 - Hvordan har eierkommunene fulgt opp felles eierstrategi fra 2017?
- Hvordan har endringer i konsernstrukturen påvirket kommunenes styringsmuligheter?

Del 3: Problemstillinger forvaltningsrevisjon av Helgeland Kraft AS

- I hvilken grad har konsernledelsen i Helgeland Kraft AS etablert styringslinjer og informasjonsrutiner som bidrar til god informasjonsflyt?
 - a. Er det etablert hensiktsmessig rapportering mellom mor- og datterselskap?
 - b. I hvilken grad gjøres det habilitetsvurderingen i konsernstrukturen?
 - c. I hvilken grad sikrer konsernledelsen at eierne blir likebehandlet?
- I hvilken grad følger styret opp styrets ansvar i henhold til aksjeloven?
- I hvilken grad følges eierstrategien opp i konsernet?

I del 2 om felles eierutøvelse vil eierstrategien fra 2017 være aktuell som en kilde til revisjonskriterier, altså forhold som den etterfølgende praksisen kan vurderes i forhold til. Det er også aktuelt å se på initiativet til revideringen av eierstrategien i 2024 og prosessen med revideringen.

3.2 Avgrensing

Problemstillingen om eierskapskontroll, del 1 avgrenses til å omfatte den enkelte kommunes eierstyring og kan bestilles separat fra de kommunene som ønsker det. Dette er valgfritt.

Felles eierstyring handler om den eierstyringen eierkommunene utøver i fellesskap, eksempelvis felles eierstrategi og de oppgavene som ligger til eierorganet, som er generalforsamlingen.

Forvaltningsrevisjonen avgrenses til Helgeland Kraft AS med datterselskap, som betyr Helgeland Kraft Strøm AS, Helgeland Kraft AS Vannkraft AS, Helgeland Kraft Utvikling AS og Linea AS. Revisor har innsyn i disse selskapene når de har bare offentlige eiere. Hovedfokus er på morselskapet hvor eierkommunene har et direkte eierskap.

3.3 Kilder til kriterier

Aktuelle kilder til revisjonskriterier er:

- Aksjeloven
- KS' anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll (2023)
- NUES (2021) Norsk anbefaling Eierstyring og selskapsledelse
- Felles eierstrategi fra 2017
- Kommunens føringer på eierutøvelse

Anbefalingene fra NUES gir føringer for styrets arbeid, slik som å utarbeide klare mål, strategier og risikoprofil for virksomheten, slik at selskapet skaper verdier for aksjonærene på en bærekraftig måte. Anbefalingene underbygger styrets påse-ansvar som går fram av

aksjeloven. På samme måte følger NUES-anbefalingene opp flere av bestemmelsene i aksjeloven.

3.4 Metoder for innsamling av data

Forvaltningsrevisjonen følger standarden for forvaltningsrevisjon RSK001 og standarden for eierskapskontroll RSK 002. Sentralt i standardene er å sikre et godt datagrunnlag for revisjon og kontroll.

Skriftlige dokumenter i form av politiske saker, vedtekter, stiftelsesdokumenter, protokoller fra generalforsamlinger og styremøter er sentral dokumentasjon. Det er relevant å innhente annen dokumentasjon som eierne får, eksempelvis informasjon fra eiermøter og direkte informasjon fra selskapet til eierne. Eiernes forventninger til selskapet som er nedfelt i eierstrategien er relevant dokumentasjon. I tillegg er det relevant å innhente dokumentasjon på andre styringsdokumenter, eksempelvis økonomiplaner, strategier, utbyttepolitikk, årsmeldinger, rapporteringer til styret og annet. Det skriftlige dokumentasjonen har stor verdi som data i revisjonen fordi det er den offisielle kommunikasjonen fra selskapet til eierne.

I gjennomføringen av eierskapskontrollen er det relevant å intervju eierrepresentanter fordi de utøver eierrollen og bør derfor ha god kjennskap til det som skjer. Det er også relevant å intervju ledelsen i konsernet i forbindelse med forvaltningsrevisjonen fordi de kjenner til praksisen og kan informere om hvordan selskapet arbeider. Underveis blir det vurdert å gjennomføre flere intervju for ytterligere å belyse problemstillingene.

Foruten ansatte i konsernet er det aktuelt å intervju styret og eventuelt valgkomiteen i morselskapet. Revisor er også åpne for å delta som observatør i generalforsamlinger og eiermøter i forbindelse med revisjonen.

Revisor er klar over at denne revisjonen kan berøre forretningsmessige hemmeligheter, noe som må avklares underveis. Mulig sensitive forhold som berøres i intervjuer må avklares underveis med intervjuobjekter og i forbindelse med godkjenning av intervjureferater. Revisor har muligheten for sikker opplasting av dokumenter og gode rutiner for å skjerme data. Det er aktuelt å avklare nærmere med selskapets ledelse om hva som kan formidles i en revisjonsrapport uten at det kan skade selskapet, men samtidig gi relevant informasjon i revisjonen.

Revisor mener at valgte metoder vil gi en god innsikt i eierstyringen og selskapets drift på valgte områder. Dette gir grunnlag for å kunne vurdere på kriteriene og konkludere på problemstillingene

4 PROSJEKTORGANISERING

Denne prosjektorganiseringen er et forslag til foreløpig organisering. Når det avgjøres om Rana og eller Hemnes kommuner ønsker å delta i eierskapskontrollen og forvaltningsrevisjonen, vil Revisjon Midt-Norge SA ta initiativ til å invitere deres revisorer, henholdsvis Deloitte og KomRev Nord til et samarbeid. Det betyr at prosjektorganiseringen endres noe.

4.1 Prosjektteam

Oppdragsansvarlig revisor	Margrete Haugum, Revisjon Midt-Norge SA
Prosjektmedarbeider	Björg Langset Flotve, Revisjon Midt-Norge SA
Kvalitetssikrer	Arve Gausen, Revisjon Midt-Norge SA
Kvalitetssikrer	Sunniva Tusvik Sæter, Revisjon Midt-Norge SA

4.2 Milepælsplan

Bestillingsdato	19.09.2025
Prosjektplan til sekretær	01.11.2025
Oppstartsmøte	April 2026
Datainnsamling ferdig	Oktober 2026
Rapport til uttalelse	Desember 2026
Rapport til sekretær	Februar 2027

4.3 Ressursfordeling

Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av Helgeland Kraft AS kan deles i tre deler.

1. Eierskapskontroll av den enkelte kommunes utøvelse av eierskapet
2. Eierskapskontroll av kommunenes felles eierutøvelse som skjer i generalforsamling
3. Forvaltningsrevisjon av selskapet

Hvis kontrollutvalget bestiller en eierskapskontroll av den enkelte kommunes utøvelse av eierskapet, vil dette bli belastet den enkelte kommune. Kontrollutvalget vil da få et tillegg i en felles rapport, som omhandler denne delen av eierskapskontrollen.

Punkt 2 og 3 betraktes som felles for alle kommunene som ønsker å delta. Ressursbruken for denne delen må fordeles mellom kommunene. Det kan være relevant å tenke en grunnpakke på 20 timer pr kommune til kontrollutvalgsmøter og kommunestyremøtet når rapporten behandles. Resterende timeforbruk, som er anslått til 560 timer, foreslås fordelt etter eierbrøk. Timeforbruket vil revurderes i forbindelse med endelig prosjektplan og spesielt hvis omfanget av problemstillinger øker.

4.4 Rapportering

I utgangspunktet lages det en felles rapport fra forvaltningsrevisjonen, men eksempelvis med logoer for de revisjonsselskapene som deltar i samarbeidet. Oppdragsansvaret ligger hos den enkelte kommunes revisjonsselskap. I de tilfellene et kontrollutvalg har bestilt en eierskapskontroll av den enkelte kommunes utøvelse av eierskapet, kan dette eksempelvis komme som et eget kapittel til denne kommunen.

Steinkjer 31.10.2025

Margrete Haugum

Oppdragsansvarlig revisor

VEDLEGG 1:

UAVHENGIGHETSERKLÆRING

Vurdering av uavhengighet.

Revisors egenvurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt:

Prosjektnr: SK1042	Kommune: Alstahaug
--------------------	--------------------

Hovedreferanse:

Kommuneloven § 24-4

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3

ISA 200 - Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4

ISA 220 - Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13

ISA 300 - Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6

Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8

Standard for eierskapskontroll RSK 002 pkt. 3

Ansettelsesforhold:	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA
Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utførelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede opptre ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Sted: Steinkjer Dato: 31.10.25

Rolle: Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Navn: Margrete Haugum

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7716 Steinkjer

post@revisjonmidt norge.no
907 30 300

www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 90 2310 MVA

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no